

Što je osobna prelatura?

S pravnog gledišta, Opus Dei je osobna prelatura Katoličke crkve. Prelaturama je povjereno obavljanje osebnih pastoralnih djelatnosti.

5.11.2023.

Pravni koncept koji se zove osobna prelatura je u pravu Katoličke crkve predviđen Drugim Vatikanskim saborom. Koncilski propis (dekret) Presbyterorum ordinis (7-XII-1965) br. 10., kaže da će se u budućnosti, uz ostale institucije, za „provedbu

posebnih pastoralnih inicijativa u korist raznih društvenih skupina u određenim regijama ili narodima, ili čak u cijelom svijetu“, moći stvoriti i „zasebne biskupije i osobne prelature“.

Osobne prelature

Koncil je namjeravao ocrtati novi pravni oblik koji bi, karakteriziran svojom fleksibilnošću, pridonosio učinkovitom širenju kršćanske poruke i življenja: Crkva je tako odgovorila na zahtjeve svojega poslanja, koje se uklapa u povijest čovječanstva.

Osobne prelature uređene su u kanonima 294-297 Zakonika kanonskog prava. To su entiteti koje je imenovala Sveta Stolica da razvijaju pastoralno ili misionarsko djelovanje u zajedništvu s dijecezanskim biskupima. Njima upravlja prelat, a svoj pastoralni rad obavljaju putem organske suradnje

vlastitog klera i laika, muškaraca i žena, koji se toga pridržavaju putem konvencija ne prestajući pripadati mjesnim crkvama ili biskupijama u kojima imaju prebivalište.

Kanonsko pravo propisuje da se svaka osobna prelatura vodi sukladno općem crkvenom pravu i vlastitim statutima.

Prelatura Opus Dei

Prije no što je uzdignut na Osobnu prelaturu, Opus Dei je već bio organski jedinstven, sastavljen od laika i svećenika koji su surađivali na pastoralnoj i apostolskoj zadaći međunarodnog opsega. Ovaj se poseban kršćanski zadatak sastoji u širenju ideala svetosti usred svijeta, u profesionalnom radu i u svakodnevnim uobičajenim okolnostima.

Pavao VI i njegovi nasljednici na stolici Rimskog Pape utvrdili su kako

bi trebalo proučiti mogućnost da se Opusu Dei da pravni oblik koji je u skladu s njegovom prirodom, što je, u svjetlu koncilskih dokumenata, trebao biti onaj osobne prelature.

Godine 1979. počela su istraživanja i zajednički rad Svete Stolice i Opusa Dei za pronalazak prikladnog oblika. Taj je posao dovršen 1981. Ubrzo nakon toga, Sveta Stolica je poslala informativnu bilješku prema drugih dvije tisuće biskupa u biskupijama gdje je Opus Dei tada bio prisutan, kako bi prikupila njihovog razmišljanje o ovoj temi.

Nakon dovršetka tog koraka, Ivan Pavao II je Opus Dei uzdignuo na Osobnu prelaturu međunarodnog opsega, temeljem Apostolske konstitucije *Ut sit*, 28. studenog 1982., što je postalo izvršno 19. ožujka 1983. nakon odobrenja novog Zakonika kanonskog prava iz 1983. Ovim je dokumentom Rimski Papa proglasio

Statute koji čine posebno papinsko pravo Prelature Opus Dei. Statuti su rezultat nekoliko godina rada tisuća vjernika Djela temeljeni na prethodnim konstitucijama i konačno odobreni od svetog Josemarije 1974. Sada su bile napravljene potrebne preinake radi prilagodbe novim propisima i takve ih je usvojila Sveta Stolica. Papa Franjo je u srpnju 2022. i kolovozu 2023. proglasio dva motu propria koji su izmijenili neke norme Apostolske konstitucije Ut sit i članke Zakonika kanonskog prava koji se odnose na osobne prelature. Prilagodba statuta ovim reformama trenutno se proučava sa Svetom Stolicom.

Odnos s biskupijama

Statuti Opusa Dei (naslov IV., poglavlje V.) utvrđuju kriterije kojima se osigurava skladan odnos između prelature i biskupija ili

eparhija u čijem teritorijalnom djelokrugu prelatura vrši svoje specifično poslanje. Neke karakteristike ovog odnosa su sljedeće:

a) Ne započinjati apostolski rad niti nastaviti s kanonskim uspostavljanjem centra Prelature u nekoj biskupiji bez prethodnog odobrenja mjesnoga biskupa.

b) Za podizanje crkve Prelature ili povjeravanja crkve koja već postoji u biskupiji – ili čak i župe – sastavlja se dogovor između dijecezanaskog biskupa i prelata ili zaduženog regionalnog vikara; u tim će crkvama u obzir biti uzeti opći propisi biskupije, koji vrijede za crkve koje su dane na brigu svjetovnim svećenicima.

c) Regionalne vlasti Prelature redovito izvještavaju i održavaju redovite kontakte s biskupima u biskupijama u kojima Prelatura

obavlja svoj pastoralni i apostolski rad, ali također i s biskupima koji imaju odgovarajuće zadaće u Biskupskim konferencijama te s udrugama.

Pri Svetoj Stolici, prelatura Opusa Dei ovisi o Dikasteriju za kler. Prelat je obdaren ovlastima ordinarija da upravlja svime što se tiče posebne misije prelature:

a) Vjernici laici su pod ovlašću prelata u svemu što se tiče zadataka vezanih uz specifične obveze - asketske, formacijske i apostolske - koje su prihvaćene formalnom izjavom kojom su uključeni u Prelaturu.

Te obveze, radi onoga što sadrže, nisu pod ovlašću mjesnog biskupa. U isto vrijeme, vjernici laici Opusa Dei ostaju i vjernici biskupija u kojima prebivaju i stoga ostaju pod ovlašću mjesnog biskupa na isti način i u

istim stvarima kao i ostali kršteni, koji su njima jednaki.

b)U skladu s odredbama općih crkvenih zakona i posebnom odredbom prava Opusa Dei, svećenici i đakoni zaređeni u Prelaturi pripadaju svjetovnom kleru te su u potpunosti pod ovlasti prelata.

Trebaju održavati čvrsto bratstvo s članovima biskupijskog prezbiterija i pažljivo promatrati opću disciplinu svećenstva; imaju aktivan i pasivan glas u biskupijskom Vijeću svećenika.

Uz to, mjesni biskupi, uz prethodno odobrenje prelata ili, kada je to prikladno, njegovog vikara, mogu imenovati svećenike iz klera prelature u urede crkvenih službi (župnici, sudci, itd.) koje trebaju obavljati sukladno uputama mjesnog biskupa kojem su tada odgovorni.

Pravne norme kojima je vođen Opus Dei

a) Opće pravne norme

1. Opus Dei je u crkvenim stvarima, kao **osebna prelatura**, upravljana **Zakonom kanonskog prava iz 1983.**, koji sadrži osnovne norme koje reguliraju osobne prelature u svojim kanonima 294-297. U Svetoj Stolici Prelatura ovisi o Dikasteriju za kler.

b) Norme posebnog prava koje je uspostavio Rimski Papa

1. Opus Dei je Apostolskom konstitucijom *Ut sit* od **28. studenoga 1982.** ustanovio Ivan Pavao II. kao **osobnu prelaturu** međunarodnog opsega (više informacija). Ovaj je dokument 14. srpnja 2022. izmijenio papa Franjo motu proprio *Ad charisma tuendum*.

2. Uz Apostolsku konstituciju *Ut sit* i Zakonik kanonskog prava, Opusom

Dei se upravlja i kroz **vlastite Statute** koji se zovu Kodeks posebnog prava Opusa Dei, koje je Apostolskom konstitucijom objavio Ivan Pavao II. Ti se statuti trenutno razmatraju kod Svete Stolice.

3. Prelatura Opus Dei sastoji se od **prelata**, vlastitog svećenstva i vjernika laika (žena i muškaraca). Vjernici Djela, što se tiče posebnog prava, ovise o prelatu u stvarima koje se odnose na posebne zadatke prelature. Poput svih laika katolika, slijede smjernice biskupa **biskupije kojoj pripadaju**.

4. Svećenici koji čine dio prezbiterija prelature u cijelosti ovise o prelatu, koji im izdaje pastoralne zadatke, koji se uvijek ispunjavaju u zajedništvu s biskupom i biskupijskim pastoralom. Prelatura za njih preuzima financijsku odgovornost.

c) Posebne pravne norme prelata za upravljanje prelaturom

Prelat ima mogućnost donošenja pravila koja pojašnjavaju posebno pravo prelature. Dva puta godišnje **bilten Romana** objavljuje prelatove uredbe, kao i sažetak njegovih redovnih aktivnosti.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/mjesto-u-
crkvi-2/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/mjesto-u-crkvi-2/) (7.08.2025.)